Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ______________________

   (Name) ______________________

2. (Signature) ______________________

   (Name) ______________________

Roll No. | | | | | | | | |

(In figures as per admission card)

Roll No. ______________________

(In words)

Test Booklet No.

D—3406

PAPER—III

NEPALI

Time : 2½ hours] **[Maximum Marks : 200**

Number of Pages in this Booklet : **32** Number of Questions in this Booklet : **26**

Instructions for the Candidates

1. Write your roll number in the space provided on the top of this page.
2. Answers to short answer/essay type questions are to be given in the space provided below each question or after the questions in the Test Booklet itself.

   No Additional Sheets are to be used.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
   (i) To have access to the Test Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.
   (ii) **Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the question booklet will be replaced nor any extra time will be given.**
4. Read instructions given inside carefully.
5. One page is attached for Rough Work at the end of the booklet before the Evaluation Sheet.
6. If you write your name or put any mark on any part of the Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, you will render yourself liable to disqualification.
7. You have to return the Test booklet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall.
8. **Use only Blue/Black Ball point pen.**
9. **Use of any calculator or log table etc. is prohibited.**
10. **There is NO negative marking.**

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

1. पहले पृष्ठ के ऊपर नियत स्थान पर अपना रोल नम्बर लिखिए।
2. लघु प्रश्न तथा निबंध प्रकार के प्रश्नों के उत्तर, प्रत्येक प्रश्न के नीचे या प्रश्नों के बाद में दिये हुये रिक्त स्थान पर ही लिखिये।

   इसके लिए कोई अतिरिक्त कागज का उपयोग नहीं करना है।
3. परीक्षा प्रारम्भ होने पर, प्रश्न-पुस्तिका आपको दे दी जायेगी। पहले पाँच मिनट आपको प्रश्न-पुस्तिका खोलने तथा उसकी निम्नलिखित जाँच के लिए दिये जायेंगे जिसकी जाँच आपको अवश्य करनी है :
   (i) प्रश्न-पुस्तिका खोलने के लिए उसके कवर पेज पर लगी सील को फाड़ लें। खुली हुई या बिना स्टीकर-सील की पुस्तिका स्वीकार न करें।
   (ii) **कवर पृष्ठ पर छपे निर्देशानुसार प्रश्न-पुस्तिका के पृष्ठ तथा प्रश्नों की संख्या को अच्छी तरह चैक कर लें कि ये पूरे हैं। दोषपूर्ण पुस्तिका जिनमें पृष्ठ / प्रश्न कम हों या दुबारा आ गये हों या सीरियल में न हों अर्थात किसी भी प्रकार की त्रुटिपूर्ण पुस्तिका स्वीकार न करें तथा उसी समय उसे लौटाकर उसके स्थान पर दूसरी सही प्रश्न-पुस्तिका ले ले। इसके लिए आपको पाँच मिनट दिये जायेंगे। उसके बाद न तो आपकी प्रश्न-पुस्तिका वापस ली जायेगी और न ही आपको अतिरिक्त समय दिया जायेगा।**
4. अन्दर दिये गये निर्देशों को ध्यानपूर्वक पढ़ें।
5. उत्तर-पुस्तिका के अन्त में कच्चा काम (Rough Work) करने के लिए मूल्यांकन शीट से पहले एक पृष्ठ दिया हुआ है।
6. यदि आप उत्तर-पुस्तिका पर अपना नाम या ऐसा कोई भी निशान जिससे आपकी पहचान हो सके, किसी भी भाग पर दर्शाते या अंकित करते हैं तो परीक्षा के लिये अयोग्य घोषित कर दिये जायेंगे।
7. आपको परीक्षा समाप्त होने पर उत्तर-पुस्तिका निरीक्षक महोदय को लौटाना आवश्यक है और इसे परीक्षा समाप्ति के बाद अपने साथ परीक्षा भवन से बाहर न लेकर जायें।
8. **केवल नीले / काले बाल प्वाईंट पैन का ही इस्तेमाल करें।**
9. **किसी भी प्रकार का संगणक (कैलकुलेटर) या लाग टेबल आदि का प्रयोग वर्जित है।**
10. **गलत उत्तर के लिए अंक नहीं काटे जायेंगे।**

NEPALI
नेपाली

PAPER—III
प्रश्न-पत्र—III

NOTE: **This paper is of two hundred (200) marks containing four (4) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.**

नोट : यो प्रश्नपत्र दुईसय (200) अङ्कको हो र यसमा चार (4) खण्ड रहेका छन। परीक्षार्थीहरुले यसमा हरेक प्रश्नहरूको उज़र दिइएका निर्देश अनुसार लेज्नुपर्नेछ।

SECTION - I
खण्ड—I

Note : This section contains five (5) questions based on the following paragraph. Each question should be answered in about thirty (30) words and each carries five (5) marks. **(5x5=25 marks)**

यस खण्डमा निम्नलिखित अनुच्छेदमा आधारित पाँच (5) प्रश्न छन्। प्रत्येक प्रश्नको उत्तर लगभग तीस (30) शब्दमा लेख्नुपर्नेछ। प्रत्येक प्रश्न का लागि पाँच (5) अङ्क निर्धारित छ। **(5x5=25 अङ्क)**

हाइकु सिर्जनाका पछिल्तिर बौद्ध धर्मको एउटा प्रमुख पन्थ महायान र चिनियाँ ताओवादको दार्शनिक प्रभाव रहेको छ। हाइकु मानवीय संवेदना झल्कने, प्राकृतिक सौन्दर्य उत्रने, सूक्ष्म निरीक्षण एवम् अनुशासित ध्यानको एउटा कलात्मक अभिव्यक्ति हो। हाइकुमा अत्यन्त सीमित शब्दमा कम विषयवस्तु दिएर प्रशस्त काव्यिक स्वाद र वैचारिक अनुभूति प्रदान गर्ने क्षमता रहेको हुन्छ। हाइकु लेखनका निम्ति पद्यमयता, सत्र अक्षर (उच्चार) को संरचना, ऋतुबोधक शब्द (किगो) को प्रयोग, प्रतीक, अडान (किरेजी) आदि अनिवार्य तत्व हुन्। हाइकु पद्यको एउटा प्रकार हो। प्रत्येक शब्दमा त्यसको अर्थसित ध्वनि पनि निहित हुन्छ। हाइकुमा प्रयोग गरिएका शब्दहरुले अर्थ र ध्वनि दुवैको उपयोग गरेर सौन्दर्य अभिव्यक्त गर्नुपर्दछ।

हाइकु जम्मा सत्र अक्षर (उच्चार) बाट बनेको हुन्छ। ती अक्षरहरु लयका सन्दर्भमा ५, ७, ५ गरी तीन भागमा विभाजित भएका हुन्छन्। त्यहाँ अक्षर विभाजनका साथै अर्थको विभाजन पनि आवश्यक हुन्छ।

प्रत्येक हाइकुमा एउटा ऋतुवाचक शब्द (किगो)-को प्रयोग अनिवार्य हुन्छ। हाइकुमा प्रकृति एवम् मानव जीवन का विभिन्न आयामहरुको सूक्ष्म अध्ययन गरिएको हुन्छ अनि प्रतीकात्मक ढङ्गमा मूर्त वस्तुको वर्णनद्वारा अमूर्त कुरो सम्प्रेषण गरिन्छ।

हाइकुमा अडान वा विराम (किरेजी)-को प्रोयग अनिवार्य हुन्छ। हाइकुमा प्रयोग गरिने विशेष दुईवटा विराम शब्दहरु छन्; ती हुन-'या' र 'काना'। हाइकुमा तीन हरफहरुमध्ये कुनै पनि एक हरफमा किरेजीको प्रयोग गरिन्छ। किरेजी प्रयोग भएका ठाउँमा पाठकले अडान लिएर त्यहाँसम्मको भावको पुनः आस्वादन गर्न सकछन्। हाइकुका विषयवस्तु मूलतः प्रकृति र जीवन-अनुभव नै हुन्छन्। जीवनका गूढ रहस्यलाई प्रकृतिका माध्यमबाट स्पर्श गर्नु जापानी हइकुको विशेषता हो।

1. हाइकु सिर्जनाको पृष्ठभूमि के हो?

2. हाइकुका आवश्यक तत्व के-के हुन् ?

3. साधारणत: हाइकुमा कुन कुराको अभिव्यज्ति हुन्छ ?

4. ‘किरेजी’ केलाई भनिन्छ र यसको प्रयोग कसरी गरीन्छ ?

5. उपर्युक्त अनुच्छेदअनुसार ‘हाइकु’ भन्नाले के बुझिन्छ ?

SECTION - II

खण्ड—II

Note : This section contains fifteen (15) questions each to be answered in about thirty (30) words. Each question carries five (5) marks.

(5x15=75 marks)

यस खण्डमा पाँच-पाँच (5 - 5) अङ्कका पन्ध्रवटा (15) प्रश्न छन्। प्रत्येक प्रश्नको उज़र लगभग तीस (30) शज़्दमा उपेक्षित छ।

(5x15=75 अङ्क)

6. आधुनिक भाषाविज्ञानमा 'व्याकरण' शज़्दको प्रयोग कुन अर्थमा भएको छ ?

7. ‘रुपस्वनिमविज्ञान’ र ‘सन्धि’ के कति मात्रामा समान वा भिन्न छन् ?

8. ‘परिपूरक वितरण’ भन्नाले के बुझिन्छ ?

9. पद-सङ्गति भनेको के हो ? उदाहरण दिएर प्रस्ट पार्नुहोस् ?

10. नेपाली भाषाबाट उदाहरण दिएर 'दर्शक सर्वनाम' को तात्पर्य प्रस्ट पार्नुहोस्।

11. नेपाली घोष व्यञ्जन कुन कुन हुन् अनि तिनका उच्चारणगत साझा विशेषता के के हुन ?

12. पराभाषिक तत्व भन्नाले के बुझिन्छ ?

13. ‘अभिलेखी प्राकृत’ भनेको के हो ?

14. नेपाली साहित्येतिहासको प्राथमिक कालमा गद्याज्यानको स्थिति कस्तो थियो ?

15. ‘काशीभाषे बोली’ को तात्पर्य के हो ?

16. अर्थान्तरसङ्क्रमितवाच्य ध्वनि भन्नाले के बुझिन्छ ?

17. साहित्यालोचमका प्रमुख पक्ष कुन-कुन हुन्? तीमाझ कुनै आनुक्रमिक सञ्बन्ध छ?

18. आयामेली दृष्टिमा 'वस्तुता' भनेको के हो?

19. आदर्शवाद र नियतिवादमाझ के-कस्तो भिन्नता पाइन्छ ?

20. गुप्त प्रधानको कथालेखनका प्रधान विशेषता के-के हुन् ?

SECTION - III

खण्ड—III

Note : This section contains five (5) questions from each of the electives / specialisations. The candidate has to choose only one elective / specialisation and answer all the five questions from it. Each question carries twelve (12) marks and is to be answered in about two hundred (200) words.

(12x5=60 marks)

यस खण्डमा प्रत्येक एच्छिक एकाइभित्र पाँचवटा (5) प्रश्न दिइएका छन। परीक्षार्थीले कुनै एउटा मात्र ऐच्छिक एकाइ छानेर त्यसैभित्रका पाँचवटा प्रश्नको उत्तर लेख्नुपर्नेछ। सबै प्रश्न बाह्र-बाह्र (12 - 12) अङ्कका छन्। प्रत्येक प्रश्नको उत्तर लगभग दुई सय (200) शब्दमा दिनुपर्नेछ।

(12x5=60 अङ्क)

निर्विकल्प (ऐच्छिक) — I

21. कवितात्मक गरिमाका दृष्टिले 'आमा' को महाकाव्यत्वको पारख गर्नुहोस्।
22. ऐतिहासिक वस्तुको आख्यानीकरणका दृष्टिले 'महाराणा प्रताप' र 'पृथ्वीराज चौहान' मध्ये कुन अधिक प्रत्यायनमूलक पाइन्छ ?
23. 'मुनामदन' मा कविको सौन्दर्य-चेतनाको उच्चता कुन रुपमा कसरी प्रकट भएको पाइन्छ ?
24. 'आगो र पानी' खण्डकाव्यमा कथ्य-प्रतिपादनको नाटकीय विधानले कुन कुरातर्फ सङ्केत गरेको छ ?
25. काव्यात्मक एकालापका रुपमा 'गौरी' - को रसात्मकता - बारे छोटो चर्चा गर्नुहोस्।

निर्विकल्प (ऐच्छिक) - II

21. कथा-लेखनका सन्दर्भमा 'आधुनिकता' शब्दको तात्पर्य के हो ?
22. भारतीय नेपाली उपन्यासका साझा विशोषताहरु चिनाउनुहोस्।
23. ध्रुवचन्द्र गौतमका उपन्यासले चिनाउन खोजेको नेपाली जीवनका यथार्थ र वास्तवताको छोटो समीक्षा प्रस्तुत गर्नुहोस्।
24. शिवकुमार राईका कथामा पाइने वस्तु-विधानको परिपाटी चिनाउनुहोस्।
25. विजय मल्ललाई कथाकार र उपन्यासकारमध्ये कुनचाहिँ रुपमा अधिक परिपक्व लेखक मान्न सकिन्छ ? कारण दर्शाएर लेख्नुहोस्।

निर्विकल्प (ऐच्छिक) - III

21. गोपालप्रसाद रिमालका नाटकहारको सैद्धान्तिक स्वरूप चिनाउनुहोस्।

22. नेपाली नाटकको इतिहासमा भीमनिधि तिपारीका नाटकले थपेको बेग्लोपनमाथि प्रकाश पार्नुहोस्।

23. माध्यमिक र आधुनिक युगमाझ सन्धिकालका नाटककारका रुपमा पहलमानसिंह स्वाँरको चिनारी गराउनुहोस्।

24. नाटकको केन्द्रीय तत्वका रुपमा रसको सज़ा कतिसज़्म स्वीकारयोग्य छ ?

25. विवेकवादी नाट्य-दर्शनअनुसार नाटकको मुज़्य प्रयोजन के हो ? 'जिउँदो लास' नाटकका आधारमा चर्चा गर्नुहोस्।

निर्विकल्प (ऐच्छिक) - IV

21. पश्चिमबाट विकसित आधुनिक भाषाविज्ञानको विकासमा पाणिनीय भाषाविज्ञानको के-कस्तो भूमिका छ ? संक्षेपमा चर्चा गर्नुहोस्।

22. भाषा अध्ययनका क्षेत्रमा प्राग सज़्प्रदायका भाषाविज्ञानीहारले दिएका मुज़्य योगदान चिनाउनुहोस्।

23. भाषिकाविज्ञान भन्नाले के बुझिन्छ ? सैद्धान्तिक भाषाविज्ञानसित यसको सज़्बन्ध प्रस्ट पार्नुहोस्।

24. भारतीय वैयाकरणहरुद्वारा विकास गरिएको स्फोट-सिद्धान्तको परिचय लेज़्नुहोस्।

25. भाषाको समाजपरक अध्ययनका प्रमुख आधारहरु सोदाहरण चिनाउनुहोस्।

SECTION - IV

खण्ड—IV

Note : This section consists of one essay type question of forty (40) marks to be answered in about one thousand (1000) words on any of the following topics. This question carries 40 marks.

(40x1=40 marks)

यस खण्डमा चालीस (40) अङ्कको एउटा निबन्धात्मक उत्तरापेक्षी प्रश्न छ यसको उत्तर तल दिइएका विषयहरूमध्येबाट कुनै एउटा विषय छानेर लगभग एक हजार (1000) शब्दमा लेख्नुपर्नेछ।

(40x1=40 अंक)

26. (अ) भाषाको विकासमा सञ्चार माध्यमहरुको भुमिका।

(आ) स्वातन्त्र्योत्तर भारतीय नेपाली कथाका प्रवृत्ति।

(इ) रूपवादी आलोचना।

FOR OFFICE USE ONLY

Marks Obtained

Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained
1		26		51		76	
2		27		52		77	
3		28		53		78	
4		29		54		79	
5		30		55		80	
6		31		56		81	
7		32		57		82	
8		33		58		83	
9		34		59		84	
10		35		60		85	
11		36		61		86	
12		37		62		87	
13		38		63		88	
14		39		64		89	
15		40		65		90	
16		41		66		91	
17		42		67		92	
18		43		68		93	
19		44		69		94	
20		45		70		95	
21		46		71		96	
22		47		72		97	
23		48		73		98	
24		49		74		99	
25		50		75		100	

Total Marks Obtained (in words) ....

(in figures) ....

Signature & Name of the Coordinator ....

(Evaluation) Date ....